

WOORDWIJS

Vreugde moet!

Erik Dwarshuis

Dokter, ik heb geen vreugde meer in het leven. Ik lach eigenlijk nooit meer. Thuis beleef ik ook helemaal geen blijdschap. Wat moet ik nou doen?

Dat zijn beroerde klachten. Want wat moet je nog als je geen vreugde hebt? En vooral, wat zou je daaraan moeten doen? Blijdschap is toch iets dat je moet overkomen? Lachen kan toch alleen maar spontaan opkomen?

En toch zegt de Dokter van ons leven dat vreugde iets is dat je moet dóen. Ongeveer net zoals we wel weten van de liefde. Hoe waar het ook is dat ware liefde iets is dat je moet overkomen, toch moet je liefde ook leren. Hoe waar het ook is dat alleen spontane liefde echt is, toch is liefhebben een opdracht die je ook gewoon moet doen, volhouden, er trouw in zijn. En net als bij liefde is het ook bij blijdschap, de tweede vrucht van de Geest: dat moet je leren, dat moet je doen!

Belangrijk

Om te beginnen is het belangrijk om te zien hoe belangrijk vreugde in het leven is. En dan hebben we het echt over pure vreugde. Het gevoel dat je krijgt als jouw kind schaterlacht. De kick van een klinkende overwinning. Het heerlijke uithijgen als je met een heel stel in een wilde ren een heuvel bent opgerend. De adembenemende schoonheid van een bergpanorama. Het genot van een avond brullen van het lachen met echte, vertrouwde vrienden.

Dat is waar het volgens de Here God absoluut naartoe moet. Want evengoed als je het hemelse kunt samenvatten in het ene woord liefde, kun je het ook met dit ene woord: blijdschap.

A. Neem vijf of tien minuten om nog wat voorbeelden te noemen van wat wij aan vreugde verwachten van de nieuwe aarde. Bijbelteksten die het grote belang van vreugde laten zien, zijn: Spreuken 10:28; Jesaja 51:3,11; 65:17-19; Johannes 15:11; 16:20-24; 17:13; Hebreeën 12:2 en 1 Petrus 1:8,9.

Er komt weinig van...

Ondertussen is de echte vreugde voor je gevoel wel zo hemels, dat het niet meer dan een onbereikbaar ideaal lijkt. En om goed met de voeten op de grond te blijven, willen we ook daar niet aan voorbijgaan. Nu, in dit leven, zijn er immers allerlei dingen die onze vreugde beperken of bederven.

B. Laat ieder van de aanwezigen aangeven wat voor hem of haar het meest de levensvreugde belemmert, zo mogelijk persoonlijk ingevuld.

Denk bijvoorbeeld aan beproevingen. God laat beproevingen in ons leven toe.

Gezondheidsproblemen, zorgen in het gezin, financiële tegenslagen, kritiek of afwijzing vanuit je omgeving, rouw, depressiviteit... kunnen een ware beproeving van ons geloof zijn. En ze kunnen je leven zo overschaduwden, dat de vreugde ver weg lijkt. De Bijbel (Heb. 12:11) vergelijkt God

dan met een vader die zijn kinderen tuchtigt. Die tucht schijnt op het ogenblik zelf geen vreugde, maar smart te brengen. Nou, inderdaad.

Je levensvreugde kan ook vergald worden. Het lijkt wel of vreugde per definitie tijdelijk is. Er komt (al gauw) een eind aan. Zoals Esau het leven van z'n ouders vergalde (Gen. 26:34,35). Mensen kunnen je hart breken, mensen kunnen je laten vallen. Maar zelfs als alles je meezit in je leven, komt nog onherroepelijk die door iedereen zo begeerde ouderdom je vreugde vergallen (Pred. 11:7-12:7).

Je vreugde kan ook heel goed bedorven worden door jezelf. Sterker nog, als je de Here leert kennen, ontdek je gaandeweg meer dat wij veel vreugde missen, doordat we uit de buurt van de Here leven. Hij, de Schepper, is de bron van alle goed en licht en liefde en warmte en vreugde. Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen (Ps. 32). Deze psalm beschrijft heel plastisch hoe je door je eigen geweten verteerd kunt worden, door onbeleden zonde wegwijnen en verdrogen van binnen. Verdorren als een boom zonder water (Ps. 1).

Kortom, vreugde móet, 't zal waar zijn, maar in dit leven komt er toch maar bar weinig van.

Uw toevlucht

En toch, en toch leert de Bijbel ons het accent op het eerste woordje te zetten: vréugde moet. We moeten volgens de Bijbel vreugde niet uitstellen tot later. En toch, zei Habakuk (3:18), al zou de vijgenboom niet bloeien..., nochtans zal ik juichen in de HERE, jubelen in de God van mijn heil. De HERE Here is mijn kracht: Hij maakt mijn voeten als die der hinden, Hij doet mij treden op mijn hoogten. Dus toch: vréugde moet!

En om het geheim daarvan wat scherper in beeld te krijgen wil ik graag met u stilstaan bij Nehemia 8.

C. Lees nu samen Nehemia 8.

Een heel bijzondere gebeurtenis. Het volk komt bij elkaar, met z'n allen op het plein, en dan gaan ze bijbellezen. Een hele dag bijbellezen. Een hele dag samen dat heerlijke boek van God aanhoren, aandachtig aanhoren, indrinken als het ware. Uitleg erbij krijgen bovendien, zodat je goed door hebt wat de Here tegen ons zegt. Wat gebeurt er dan met je? Wat is je spontane reactie als je het Woord van God voorgehouden krijgt en op je in laat werken?

Ze gaan huilen! Ze raken overstuur, omdat ze God leren kennen en beseffen hoe ellendig ze eraan toe zijn. En dan zeggen Nehemia en Ezra en de Levieten: vréugde moet, mensen! Huil nu niet, maar ga feestvieren. Maak lekkernijen klaar en zoete dranken, deel daar ook van uit aan wie nog niet hebben en ga feestvieren, want deze dag is voor onze Here heilig. Wees dus niet verdrietig, want de vreugde in de HERE¹, die is uw toevlucht.

Is dat geen opvallende oproep? Weest dus niet verdrietig, want de vreugde in de HERE, die is uw toevlucht. Door de Bijbel, door het geloof, zijn de mensen de ogen opengegaan. Ineens zien ze de waarheid, de werkelijkheid onder ogen. En daar word je niet blij van! (Nou niet zeggen dat je maar beter niet de werkelijkheid onder ogen kunt zien, daar komen we zo meteen nog op.) En midden in die werkelijkheid moet je dus een feesttafel aanrichten, volgens de Here. Als je de

¹ Zowel dr. Noordzij (in de *Korte Verklaring*) als ds. Van den Berg (in *Naar een nieuw Jeruzalem*) lezen hier de vreugde van de HERE. Daar valt meer over te zeggen, maar in dit verband blijft de strekking er dezelfde om, omdat wij de vreugde van de HERE alleen maar kunnen zoeken door ons in Hem en in zijn daden te verheugen. De vreugde van God de Vader is de blijdschap van zijn kinderen (vgl. Jes. 65:18,19). Dit ligt dicht aan tegen onze vreugde in de HERE.

realiteit onder ogen ziet, is feestvieren blijkbaar de passende manier om daarmee om te gaan; let wel, feestvieren in de HERE.

En de mensen doen het nog ook! Eten en drinken en uitdelen en grote vreugde bedrijven, want, staat er opnieuw, ze hadden begrepen wat men hun had bekendgemaakt.

In de HERE

Even voor de duidelijkheid. Het was dus niet zo dat ze per ongeluk een paar hoofdstukken te weinig hadden gelezen. Dat ze alleen maar over de ellende hadden gelezen en begonnen te huilen. En dat Nehemia en Ezra toen riepen: wacht even, het hoofdstuk van de verlossing komt ook nog, als je dat hebt gehoord, ga je wel vanzelf feestvieren. Nee, onze spontane en terechte reactie op de complete boodschap van de Bijbel is huilen. De waarheid over onze werkelijkheid is inderdaad om te huilen. En toch zegt de Here: je moet lachen en feestvieren, ga vreugde bedrijven in Mij!

Zo heeft de Here dat altijd al gedaan. Bij de uittocht uit Egypte, bij Jericho, en vaker. Ga maar vast juichen en feestvieren, in de HERE. Want de vreugde in de HERE is onze toevlucht. Ja maar, de spontane en hartelijke vreugde dan? Vreugde moet toch niet een toneelstukje zijn? Nee, zeker niet. Maar werkelijke vreugde groeit pas, als je je toevlucht hebt gevonden in de vreugde in de HERE. Kijk maar wat er gebeurt in Nehemia 8. Ze gaan vervolgens een week lang feestvieren (het loofhuttenfeest dat de Here in zijn wijsheid allang had voorgeschreven) op een spontane en uitbundige en complete manier zoals het sinds Jozua (!!!) niet meer was gebeurd. Er heerste dus zeer grote vreugde, staat er droogjes achteraan in vers 18. Dat is de vreugde waar de Here ons brengen wil.

D. Hier zou je gelegenheid kunnen geven om te checken of iedereen hetzelfde heeft begrepen uit dit bijbelgedeelte:

1. Herkent u dat de waarheid van de Bijbel voor ons om te huilen is?
2. Herkent u het heilzame van Gods opdracht om midden in die werkelijkheid feest te gaan vieren?

Binnenbochten

Het recept (ik bedoel niet de truc maar de aangewezen weg) is dus dat je door het Woord van God de werkelijkheid onder ogen ziet en op zijn bevel gehoorzaam feest gaat vieren. Dan word je opgetild in de ware vreugde tot een hoogte die geen mens zelf bereiken kan.

Heel verleidelijk is het om een binnenbocht te nemen, waardoor je wel hopeloos van de weg raakt.

Helemaal niet de werkelijkheid onder ogen zien, is een gemakkelijke vluchtweg. Vandaar dat we met Psalm 119 (couplet 14) bidden: Bewaar mijn oog dat niet de valse schijn, dat niet de lege vreugd mijn hart beweegt. Slechts in uw spoor kan leven leven zijn.

Of alleen het aantrekkelijke deel van de werkelijkheid onder ogen zien, dat deel waar je niet van gaat huilen. Zoals de discipelen deden, toen ze ontdekten dat ze wonderlijke dingen konden doen in de naam van Jezus. Zelfs ziekten en demonen konden ze de baas. Maar Jezus zegt: verheug je niet hierover, dat de geesten zich aan jullie onderwerpen, maar verheug je dat jullie namen staan opgetekend in de hemelen (Luc. 10:20; lees ook Pred. 7:1-6 hierbij).

E. Bedenk met elkaar hedendaagse praktische voorbeelden van zulke binnenbochten en bespreek die.

Te allen tijde

Maar, tegelijk met dat je je ellendige werkelijkheid onder ogen leert zien, komt dus wel de dringende opdracht: feestvieren nou, verheug je! Dat moet je beslist niet nalaten. Verheugen zullen zich allen die bij de HERE schuilen (Ps. 5:12). Dus én schuilen, omdat de werkelijkheid is zoals zij is, én je verheugen, jubelen en juichen. Of Psalm 105:43: Hij voerde zijn volk uit met blijdschap, zijn uitverkorenen met gejubel. Let wel dat het dus echt om vreugde gaat waar iedereen ook van kan zien dat het werkelijk vreugde is. Niet een of andere mystieke vreugde van binnen, terwijl je gezicht op zeven dagen ernst staat. Nee, onze mond werd vervuld met lachen (Ps. 126)!

In het Nieuwe Testament wordt blijdschap nadrukkelijk genoemd bij de vrucht van de Geest (Rom. 12:12 en Gal. 5:22). En wie kent ook niet de dringende opdracht van Paulus (aan het eind van zijn reizen, wanneer hij als bespottende gevangene gekerkerd zit (Fil. 4:4) nog net zo krachtig als in het begin (1 Tess. 5:16)): Verblijdt u in de Here te allen tijde!

F. Durft u met mij deze stelling aan:

De ware christen is de vreugde af te lezen, want daar kiest hij voor!